

maa være og med Nette bør være en vis Blødhed, saa vil, medens Fattigbestyrelsen nu med Bestemthed staar paa, at dette Beløb ikke bør overskrives, Bestyrelsen efter § 4 naturlig blive mere blød om Hjertet og sige: om vi ogsaa nu give 50 Rb., saa slippe vi dog for de 50 Rb., og saa kommer Statskassen til at betale de 150 Rb.; det er virkelig Synb., at Bedkommende ikke skal have 200 Rb. Dette Raisonnement vil jeg paa ingen Maade lægge Bedkommende til Last, thi jeg erkjender, at i mange Tilfælde maa Fattigunderstøttelsen siges at være saa knap tilmaalt, at den er knappere, end den burde være. Vi se ogsaa i mange Tilfælde, at der indkommer Klager over, at de nuværende Bestyrelser tildele saa smaa Understøttelser, at selv den taalmodig Trængende maa klage derover, saa at det burde paalægges dem at yde en større Understøttelse. Men det er utvivlsomt, at man her vil gaa til den modsatte Yderlighed, og man vilde ikke finde nogen som helst Nødvægt i den Henseende; thi, som sagt, Sognets Delegerede vilde og maatte naturligvis være de Første til at paase, at § 4 i sit fulde Omfang blev gjort anvendelig. Jeg behøver ikke her at gjentage, at efter den Fortolkning af Grundloven, som jeg maa gjøre gjældende, idet jeg maa anse den for den ubetinget rigtige, vil § 4 ikke være forenelig med Grundloven. Den nævnte Paragraf siger, at Enhver, der ikke er i Stand til at forskaffe sig og Sine det Nødvendige, har en Ret til Understøttelse af det Offentlige, uden at Virkningerne af Bestemmelsen i Grundlovens § 84 komme til at ramme ham. Jeg maa nemlig fastholde, at § 84 i Grundloven paa en uopløselig Maade knytter disse Følger til Forsørgelsesretten. — Hvad § 5 angaar, da ligger den ikke indenfor de Punkter, som jeg i det, jeg endnu har at sige, skal gjøre til Gjenstand for Omtale, thi der er der jo kun Tale om en frivillig Understøttelse. Saaledes i det Mindste som jeg har læst Paragrafen, indeholder den ikke Noget af en Ret eller et Krav; der er kun fakultativt givet en Udgang til Understøttelse, og der er der ikke henvist til nogen anden Kasse end til selve Understøttelseskassen. For saa vidt kan jeg altsaa ikke i og for sig have Noget mod Paragrafen at erindre.

Det vil af disse Bemærkninger ses, at det, som jeg ikke kan gaa ind paa, er, at man giver en Anvisning paa Statskassen. Det Anliggende, at sørge for de Fattige, er blevet et kommunalt Anliggende, og naar Nogen vil ansøge, at jeg har sagt, at man for at gaa til og andet Navnmaal for Erhvervelsen af Forsørgelsesret maatte sætte Pris paa, at man da ogsaa fik en Fordeling paa større Kredse, saa skal jeg dertil bemærke, at det ikke er min Mening dermed, at Statskassen alene skalde bære Udgiften efter § 3. Naar der har været Tale om Fordeling af Fattigbyrden paa større Kredse, har jeg paa det Stadium, hvorpaa vi da stode, kun kunnet have de kommunale Kas-

ser for Die; thi hos os har Fattigbyrden i Et og Alt — med Undtagelse af det enkelte Punkt, de flæsvigige Hjemsendelser, men det er jo mere et politisk end et Fattiganliggende — været en Kommunesag, og naar der altsaa har været Tale om Fordeling paa større Kredse, har Tanken dermed selvfølgelig kun kunnet være en Fordeling paa større kommunale Kredse. Skjøndt jeg ikke kan negte, at, naar den meget omtalte Ret efter Forslagets §§ 3 og 4 og Udgangen til Statskassen bortfaldt, blev ganske vist dette Forslag i Meget modificeret, tror jeg dog; at der endnu kunde blive en Del tilbage. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds siger vel, at, naar man ikke vil gaa saa vidt, bør man overhovedet forlade Tanken om en frivillig Fattigunderstøttelse; men jeg maa dog sige, at Erfaringen lærer det Modsatte. Det er utvivlsomt, at den Institution, som vi kalde „de Fattiges Kasse“, ikke har baaret saa store Frugter, som man havde ventet sig. Det ærede Medlem, som sidder her lige overfor (H. Nielsen), har dog nævnt, at der i visse Sogne er givet betydelige Bidrag til „de Fattiges Kasse“; men der er et andet Exempel, som jeg vil tillade mig at nævne, skjøndt det ikke er indenlandsk. Jeg sigter til Kanton Bern i Schweiz, hvor man har — det er for øvrigt det eneste Land i Verden, hvor det er Tilfældet — en frivillig Fattigunderstøttelse af Alle, som ikke henhøre under, hvad man der kalder Politiforsørgelse, det vil sige: alle dem, som vi her kunde faae ind under § 4, naar man, vel at mærke, fortolker den meget strengt. Jeg føler mig forvisset om, at der kan gives de Fattiges Kasse et fyldigere og bedre Indhold, og jeg kan ikke Andet end finde, at der er gjort et væsentligt Skridt derhen imod i det Forslag, som vi skulle have til Behandling efter det foreliggende. Men naar man paaberaaber sig en Ret for de Fattige og gjør Statskassen til den, der illimiteret skal betale uden nogen som helst Indsigelse, undtagen den efter § 5, saa negter jeg ikke, at man gaar langt, langt videre, end der efter min Mening kan være Tale om ved Understøttelses- eller Hjælpekasser. Jeg skal nævne Forslagets § 15; thi denne Paragraf synes jo at give en Garanti for en rigtig Benyttelse af §§ 3 og 4; men jeg beder dog bemærket, hvor lille denne Garanti i Virkeligheden er. Der siges, at „naar Regnskabet er godkendt, bliver det Beløb, som Statskassen efter § 7 har at udrede, at tilstille vedkommende Bestyrelse“. Men for at Regnskabet kan blive godkendt, maa jo alle de enkelte Udgiftsposter være undersøgte i Indrengsministeriet, der jo skal godkende Regnskaberne endelig. Der skal da foreligge en Godkendelse ikke alene med Hensyn til, hvorvidt Bedkommende har de og de Indtægter, og paa hvilken Maade han har skaffet sig Understøttelse, men der maa ogsaa foretages en Undersøgelse med Hensyn til Bedkommendes moralske Vandel. Der skal,